

XXIII. Adres den Koning aangeboden naar aanleiding van de Regeringsmededeelingen betr. de Staatsaangelegenheden des Rijks.

(Eerste en tweede ontwerp-adres.)

XXIII. Adres den Koning aangeboden naar aanleiding van de Regeringsmededeelingen betreffende de Staatsaangelegenheden des Rijks. (1)

Dit onderwerp is behandeld in de openbare zittingen van 5 en 9 Augustus, alsmede in de comité's-generaal van 7 en 8 derzelfde maand.

1. VOORSTEL VAN DEN VOORZITTER DER KAMER, DEN HEER VAN TOULON, tot het indienen van een Adres aan den Koning, gedaan in de openbare zitting der Tweede Kamer van 5 Augustus 1831.

(Zie zittingverslag der Tweede Kamer van 5 Augustus 1831.)

2. ONTWERP-ADRES, opgemaakt door de daartoe benoemde Commissie en ingediend in comité-generaal van 7 Augustus 1831. (2)

SIRE!

Wanneer in minder buitengewone omstandigheden de Staten-Generaal van Uwe Majesteit gewigtige mededeelingen ontvangen omtrent de aangelegenheden der natie, mag deze van hare vertegenwoordigers met regt verwachten, dat zij dezelve in betrekking tot hare wenschen, meeningen en belangen naauwkeurig zullen onderzoeken en zich, als hare tolken, vrijmoedig deswege uiten.

Thans, daar het de hoogste dier aangelegenheden geldt en Uwe Majesteit ons doet kennis dragen van het door Hoogstdenzelven verrigte tot behoud van ons eigen volksbestaan, is de natie zelve ons voorgekomen en heeft door gedrag en handeling de gevoelens openbaar gemaakt, die haar bezielen en waarvan wij slechts den weêrklank aan Uwe Majesteit mogen overbrengen.

Na lang beproefd geduld is het oorlogszwaard getrokken. Naauwlijks is door Uwe Majesteit daartoe het eerste teeken gegeven, of in 't gansche oude Nederland heeft één wapenkreet geklonken en met voorbeeldelooze geestdrift is een leger, zamengesteld uit de keurlingen van alle rangen en standen, onder het geleide van Uwer Majesteits dappere zonen den vijand te gemoet gesneld, terwijl ruime bijdragen van allerwege 's lands dienst vrijwillig verzekerden.

Zoo heeft de natie het zegel gedrukt op het bestuur harer regering; zoo heeft zij door daden getoond, dat zij, als in de dagen van ouds, goed en bloed veil heeft ter beveiliging harer eer en onafhankelijkheid en dat zij, als 't uur geslagen is, eer 't uiterste wil wagen dan gewillig den nek te krommen onder schandelijk haar opgelegde voorwaarden.

Het is de uitdrukking dier gezindheden, welke wij, in deze plegtige oogenblikken, aan Uwe Majesteit met het volkomenst vertrouwen, in overeenstemming met allen, komen aanbieden. Want gelijk Hoogstdezelve, bij de ontwikkeling der gebeurtenissen, dubbel verlangt zich aan de volksvertegenwoordiging aan te sluiten, zoo gevoelen wij, den troou thans naderende,

(1) De tot dit onderwerp behorende bescheiden werden niet ten behoeve der leden gedrukt. Alleen was dit het geval met het door de beide Kamers aangenomen adres. Over deze aangelegenheid zijn in het bijzonder geraadpleegd, behalve de notulen van de daartoe betrekkelijke zittingen, de parlementaire nalatenschappen der heeren van Asch van Wijck, Bijleveld en Luzac.

(2) De voor dit onderwerp door den Voorzitter benoemde commissie van redactie bestond uit de heeren: Collot d'Escury van Heinoord, Op den Hooff, van Asch van Wijck, Hinlôpen en Hofstede.

dat, zoo mogelijk, de banden nog naauwer worden toegebaald, welke het volk en zijn Koning onderling verbinden. Wij zien Hoogstdenzelven bereid om zijne regten op België edelmoedig ten offer te brengen aan het heil van 't Hem getrouw gebleven oude vaderland, met het oogmerk alleen om dit te bestendigen, niet uit heroveringzucht de lang gerekte onderhandelingen gewapenderhand ondersteunen; ook geen andere bedoeling kent Nederland. Door de staatkunde van Europa met gewesten verbonden, die zich met verzaking van pligt en regt hebben losgescheurd, koestert het niet eenen wensch tot hereeniging, tot verovering, tot wraak. Geen zucht tot oorlog, maar ter verkrijging van billijke voorwaarden bezielt het. Op deze voorwaarden heeft de natie bij de veranderde Europesche staatkunde aanspraak; deze zijn het, die zij met Uwe Majesteit eeniglijk begeert en waarvoor zij strijdt, omdat daaraan haar zelfbehoud is gehecht.

Die voorwaarden had Uwe Majesteit gemeend aan te treffen in de bepalingen, door de bemiddelende Mogendheden zelve voorgesteld en daarom door dezelve aangenomen. Wij hoopten in de uitvoering en nakoming daarvan het eind te vinden onzer menigvuldige opofferingen en verliezen. Doch maanden verliepen, zonder dat die hoop verwezenlijkt werd, en wij zagen ons ten laatste daarin op 't pijnlijkste teleurgesteld, wanneer Uwe Majesteit ons met den verderen loop van 's lands zaken deed bekend maken. Wat bleef een zoo onverdiend miskend en opgeofferd volk toen over, dan alle nog voorhanden middelen te bezigen om zijn ondergang af te wenden? Aan Uwe Majesteit is dit niet ontgaan en terwijl Hoogstdezelve met grootmoedig zelfgevoel besloot om, zonder den weg der vredesonderhandelingen te verlaten, daaraan door de wapenen meerdere klem bij te zetten, heeft de natie, eensgezind met haren Koning, tot bereiking van 't zelfde doel op eene harer waardige wijze alle hare krachten opgeroepen.

Zoo moge dan Europa, met deelneming en eerbied, een vredelievend volk aanschouwen, dat, getrouw aan zijne instellingen en innig met zijnen Vorst verbonden, de wapenen aangordt, niet om zijn gebied te vergroeten, noch tot schending van den algemeen vrede, maar om billijke schikkingen te verwerven en om, in nederig opzien tot den God zijner vaderen, het land, door hunnen moed beveiligd en roemrijk door hunne daden, voor het nakroost ongeschonden te behouden.

3. ONTWERP-ADRES, gelijk het door de Centrale Afdeling werd gewijzigd overeenkomstig de op het eerste ontwerp der Commissie gemaakte opmerkingen, en ingediend in comité-generaal van 8 Augustus 1831.

SIRE!

Wanneer in minder buitengewone omstandigheden de Staten-Generaal van Uwe Majesteit gewigtige mededeelingen ontvangen omtrent de aangelegenheden der Natie, mag deze van hare vertegenwoordigers met regt verwachten, dat zij zich als hare tolken vrijmoedig deswege uiten.

Thans, daar het de hoogste dier aangelegenheden geldt en Uwe Majesteit ons doet kennis dragen van het door Hoogstdenzelven verrigte tot behoud van ons volksbestaan, vinden wij in de hou-

XXIII. Adres den Koning aangeboden naar aanleiding van de Regeringsmededeelingen betr. de Staatsaangelegenheden des Rijks.

(Ontwerp-adres zooals het is aangenomen. — Missive van toezending aan de Eerste Kamer.)

ding der Natie de gevoelens uitgedrukt, die haar bezielen en waarvan wijslechts den weérklank aan Uwe Majesteit overbrengen.

Na lang beproefd geduld is het oorlogszwaard getrokken. Op het eerst daartoe gegeven teeken is een leger met ijver en volharding zaamgesteld uit de keurlingen van alle rangen en standen, met voorbeeldelooze geestdrift onder het geleide van Uwer Majesteits dappere zonen en het opperbevel van den edelen held, wiens bloed reeds voor het vaderland gevloeid heeft, den vijand tegengetrokken, terwijl ruime bijdragen van allerwege 's lands dienst vrijwillig verzekerden.

Zoo drukt de natie het zegel op de beslissing harer regering; zoo toont zij door daden, dat zij, als in de dagen van ouds, goed en bloed veil heeft ter handhaving harer eer en onafhankelijkheid, en dat zij, als het uur geslagen is, eer 't uiterste wil wagen dan gewillig den nek te krommen onder schandelijke voorwaarden.

Het is de uitdrukking dier gezindheden, welke wij in deze plechtige oogenblikken aan Uwe Majesteit komen aanbieden. Gelijk Hoogstdezelve bij de ontwikkeling der gebeurtenissen dubbel verlangt, zich aan de volksvertegenwoordiging aan te sluiten, zoo gevoelen wij, den troon thans naderende, dat de banden, zoo mogelijk, nog nauwer worden toegehaald, welke het volk en zijn Koning onderling verbinden. Terwijl Uwe Majesteit bereid is om zijne regten op België edelmoedig ten offer te brengen aan het heil van 't Hem getrouw gebleven oude vaderland, zien wij Hoogstdezelven, met het oogmerk alleen om dit te bestendigen, niet uit heroveringszucht, de onderhandelingen gewapenderhand ondersteunen. Ook Nederland heeft geene andere bedoeling. Door de staatkunde van Europa met gewesten verbonden, die zich met verzaking van plicht en regt hebben losgescheurd, koestert het niet éenen wensch tot hereeniging, tot verovering, tot wraak. Geen zucht tot oorlog, maar tot verkrijging van billijke voorwaarden van scheiding bezielt het; op deze heeft de Natie bij de veranderde Europeesche staatkunde aanspraak; deze zijn het, die zij met Uwe Majesteit aeniglijk begeert en waarvoor zij strijdt, omdat daaraan haar zelfbehoud is gehecht.

Die voorwaarden heeft Uwe Majesteit gemeend aan te treffen in de bepalingen, door de bemiddelende Mogendheden vastgesteld, en daarom dezelve aangenomen. Wij hoopten in de uitvoering en nakoming daarvan het eind te vinden onzer menigvuldige opofferingen en verliezen. Doch maanden verlieden, zonder dat die hoop verwezenlijkt werd, en wij zagen ons daarin op 't pijnlijkste teleurgesteld, toen Uwe Majesteit ons met den verderen loop van 's lands zaken deed bekend maken. Wat bleef aan de regering van een zoo onverdiend opgeofferd volk eindelijk over, dan alle nog voorhanden zijnde middelen te bezigen, om den ondergang van het vaderland af te wenden? Dit is aan Uwer Majesteits doorzigt niet ontgaan en terwijl Hoogstdezelve met grootmoedig zelfgevoel besloot om, zonder den weg der vredesonderhandelingen te verlaten, daaraan door de wapenen meerdere klem bij te zetten, spant de natie, eensgezind met haren Koning, tot bereiking van 't zelfde doel, op een harer waardige wijze, alle hare krachten in.

Zoo moge dan Europa met deelneming en eerbied een vredelievend volk aanschouwen, dat, getrouw aan zijne instellingen en innig met zijnen Vorst verbonden, de oorlogsvaan ontrolt, niet om zijn gebied te vergrooten, noch tot storing van den algemeenen vrede, maar om billijke schikkingen te verwerven en om, in nederig opzien tot den God zijner vaderen, het land door hunnen moed beveiligd en roemrijk door hunne daden, voor het nakroost ongeschonden te behouden.

4. ONTWERP-ADRES, gelijk het door de Centrale Afdeling nader, volgens den wensch geuit in de geheime zitting van 8 Augustus, gewijzigd en door de Tweede Kamer in het comité van denzelfden dag aangenomen werd. (1)

SIRE!

Wanneer in minder buitengewone omstandigheden de Staten-Generaal van Uwe Majesteit gewichtige mededeelingen ontvangen omtrent de aangelegenheden der natie, mag deze van hare

vertegenwoordigers met regt verwachten, dat zij zich, als hare tolken, vrijmoedig deswege uiten.

Thans, daar het de hoogste dier aangelegenheden geldt en Uwe Majesteit ons doet kennis dragen van het door Hoogstdezelven verrigte tot behoud van ons volksbestaan, vinden wij, in de houding der natie, de gevoelens uitgedrukt, die haar bezielen en waarvan wij slechts den weérklank aan Uwe Majesteit overbrengen.

Na lang beproefd geduld is het oorlogszwaard ontbloot. Op het eerste daartoe gegeven teeken is een leger, met ijver en volharding zamengesteld uit de keurlingen van alle rangen en standen, met voorbeeldelooze geestdrift den vijand tegengetrokken onder het opperbevel van den edelen Held, wiens bloed reeds voor het vaderland gevloeid heeft; ook ruime bijdragen hebben van allerwege 's lands dienst vrijwillig verzekerd.

Zoo drukt de natie het zegel op de beslissing harer Regering; zoo toont zij, door daden, dat zij, als in de dagen van ouds, goed en bloed veil heeft ter handhaving harer eer en onafhankelijkheid, en dat zij, als het uur geslagen is, eer het uiterste wil wagen, dan gewillig den nek krommen onder schandelijke voorwaarden.

Het is de uitdrukking dier gezindheden, welke wij in deze plechtige oogenblikken aan Uwe Majesteit komen aanbieden. Gelijk Hoogstdezelve, bij de ontwikkeling der gebeurtenissen, dubbel verlangt, zich aan de volksvertegenwoordiging aan te sluiten, zoo naderen wij den troon met een warm gevoel van erkenning voor de waardige handhaving van de regten der natie, en aldus worden de banden, zoo mogelijk, nog nauwer toegehaald, welke het volk en zijnen Koning onderling verbinden. Terwijl Uwe Majesteit bereid is, om zijne regten op België edelmoedig ten offer te brengen aan het heil van het Hem getrouw gebleven oude Vaderland, zien wij Hoogstdezelven, met het oogmerk alleen om dit te bestendigen, niet uit heroveringszucht, de onderhandelingen gewapenderhand ondersteunen; ook het Nederlandsche volk heeft geene andere bedoeling. Door de staatkunde van Europa met gewesten verbonden, die zich, met verzaking van plicht en regt, hebben losgescheurd, koestert het niet éenen wensch tot hereeniging, tot verovering, tot wraak. Geene zucht tot oorlog, maar tot verkrijging van billijke voorwaarden van scheiding, bezielt het; op deze heeft de natie aanspraak; deze zijn het, die zij met Uwe Majesteit eeniglijk begeert en waarvoor zij strijdt, omdat daaraan haar zelfbehoud is gehecht.

De voorwaarden, zooals dezelve door de Mogendheden zijn vastgesteld, heeft Uwe Majesteit aangenomen, omdat Hoogstdezelve die strekking daarin meende aan te treffen. Wij hoopten in de uitvoering en nakoming daarvan het eind te vinden onzer menigvuldige opofferingen en verliezen. Doch maanden verlieden, zonder dat die hoop verwezenlijkt werd, en wij zagen ons daarin op het pijnlijkste teleurgesteld, toen Uwe Majesteit ons met den verderen loop van 's lands zaken deed bekend maken; wat bleef aan de Regering van een zoo onverdiend opgeofferd volk eindelijk over, dan alle nog voorhanden zijnde middelen te bezigen, om den ondergang van het vaderland af te wenden? Dit is aan Uwer Majesteits doorzigt niet ontgaan, en, terwijl Hoogstdezelve met grootmoedig zelfgevoel besloot, om, zonder den weg der vredesonderhandelingen te verlaten, daaraan door de wapenen meerdere klem bij te zetten, spant de natie, eensgezind met haren Koning, tot bereiking van hetzelfde doel, op eene harer waardige wijze alle hare krachten in.

Zoo moge dan Europa, met deelneming en eerbied, een vredelievend volk aanschouwen, dat, getrouw aan zijne instellingen, en innig met zijnen Vorst verbonden, de oorlogsvaan ontrolt, niet om zijn gebied te vergrooten, noch tot storing van den algemeenen vrede, maar om billijke schikkingen te verwerven, en om, in nederig opzien tot den God zijner Vaderen, het land, door hunnen moed beveiligd en roemrijk door hunne daden, voor het nakroost ongeschonden te behouden.

5. MISSIVE DER TWEDE KAMER, ten geleide van het door haar aangenomen Adres, gezonden den 8sten Augustus 1831 aan de Eerste Kamer.

» 's Gravenhage, 8 Augustus 1831.

De Tweede Kamer der Staten-Generaal zendt aan de Eerste Kamer het hierbijgaand ontwerp-Adres, hetwelk zij van oordeel

(1) Zie het aangenomen adres ook in de Nederlandsche Staatscourant, n°. 189